ВІДЗИВ

офіційного опонента Малоштана Олександра Васильовича на дисертаційну роботу Набойченко Яніни Вікторівни "Мініінвазивне хірургічне лікування хворих на псевдокісти підшлункової залози з використанням способу лазерної вапоризації" на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – хірургія

Актуальність обраної теми.

В останні десятиліття частота захворювання як гострим, так і хронічним панкреатитом продовжує зростати, більшає кількість тяжких форм, ускладненнями яких є формування кістозних утворень. Це ускладнення розвивається у майже половини пацієнтів, що перенесли гострий деструктивний панкреатит. Класична хірургічна тактика при цієї патології передбачає досить ефективні оперативні втручання – внутрішне дренування або резекція підшлункової залози з кістозним утворенням. Але ці втручання є доволі травматичними і їх можливо виконати через досить значній термін після початку захворювання – не раніше 4-6 місяців. Але великий відсоток хворих через ускладнену течію процесу не можуть чекати закінчення визрівання кісти і формування міцної капсули рідинного утворення.

І що тоді робить, коли розвиваються такі ускладнення, як загроза розриву або перфорація, кровотеча, обструкція біліарної системи або кишечника? Ще в хірургічній тактиці білою плямою залишається прогнозування цих ускладнень, вони частіше розвиваються раптово. А для цього потрібний пошук предикторів розвитку ускладнень, завдяки яким і з'являється можливість прогнозування і

лікування на випередження. Прогнозування розвитку ускладнень напряму пов'язане з патофізіологічними та морфологічними змінами у підшлунковій залозі та у навколишньої клітковини, що утворюють логічний ланцюг хвороби. Використання лазерної вапоризації викликає прискорення фібротичних процесів у стінці кісти після її спорожнення, і це забезпечує ліквідацію остаточної порожнини і тим самим унеможливлює рецидив. Саме вивченню цих морфологічних і патофізіологічних змін і побудові на цих знаннях хірургічної тактики і присвячена робота здобувача і тому її слід вважати вкрай актуальної.

Загальна характеристика роботи.

Робота оформлена відповідно до вимог ДАК МОН України щодо кандидатських дисертацій, побудована методично грамотно, стиль викладання літературний. Текст займає 152 сторінки, ілюстрований 63 малюнками і 20 таблицями і складається зі вступу, аналітичного огляду літератури, 6 розділів власних досліджень, заключення, висновків, практичних рекомендацій і додатків. Список використаної літератури включає 186 джерел, з яких 95 роботи українських вчених і країн СНД та 91 джерело закордонних дослідників.

У вступі достатньо переконливо доведена актуальність теми дослідження. Мета чітко сформульована після аналітичного огляду літературних джерел, при цьому рівень зроблених автором узагальнень свідчить про достатне розуміння проблеми вцілому, а витікаючі з неї задачі дозволяють забезпечити її досягнення. Метою роботи є поліпшення результатів лікування хворих на псевдокісти підшлункової залози за рахунок раціональної хірургічної тактики, яка базується на достовірному прогнозуванні подальшого перебігу захворювання і використання нової технології – лазерної вапоризації. Для цього поставлено ряд задач, які можна розділити на два пакети – присвячені суто хірургічним технологіям і присвячені патофізіологічним процесам, на яких ця хірургічна доктрина будується.

При викладанні матеріалу власних досліджень автором коротко

представлена методологія побудови етапів роботи, визначені напрями, що потребують творчого обґрунтування, потім – клінічного дослідження.

Шість розділів власних досліджень розв'язують поставлені задачі, на підставі чого досягається мета – значне покращення показників хирургічного лікування хворих на псевдокісти підшлункової залози: скороченню ліжко-дня більш, ніж у двічі, зменшення кількості післяопераційних ускладнень та зниження післяопераційної летальності.

В заключенні наведені підсумки проведеної роботи, зроблена вдала спроба інтегрувати отримані дані та положения в існуючу хірургію псевдокіст підшлункової залози, в тому числі і мініінвазивну ендоскопічну. Переконливо і послідовно доводиться, що розроблена концепція є тим напрямком, який дозволяє суттево поліпшити результати лікування хворих у період формування і "визрівання" післянекротичних рідинних утворень.

Ступінь обґрунтованості та вірогідності наукових положень, висновків і рекомендацій, що сформульовані в дисертації.

Робота виконана відповідно до плану науково-дослідницьких робіт у провідній установі України – Харківському національному медичному університеті. Це дало змогу забезпечити потрібний рівень досліджень і застосувати для цього високоінформативні технології. Дисертаційна робота ґрунтується на вивченні результатів лікування 126 хворих, які поділені на три групи: хворі на псевдокісти підшлункової залози, яким використовувалась традиційна тактика лікування, хворі на псевдокісти підшлункової залози, яким використовувалась методика лазерної вапоризації і контрольну групу хворих на гострий панкреатит без ознак формування рідинних утворень.

Кількість хворих достатня для обробки даних і обґрунтування висновків та практичних рекомендацій. Розв'язання поставлених задач проводилось на підставі сучасних високоінформативних методик та методів (ендоскопія, морфологічні дослідження, ультразвукові дослідження, тощо). За обсягом та

рівнем виконання вони відповідають сучасним вимогам. Отримані у цифровому вигляді результати досліджень опрацьовані з використанням методів медичної статистики.

Таким чином, обґрунтованість та вірогідність наукових положень роботи обумовлені правильно обраним методичним підходом до рішення поставлених задач, використанням сучасних методів досліджень з достатньою кількістю спостережень. Висновки сформульовані чітко, обґрунтовано і логічно. Практичні рекомендації будуть сприяти поліпшенню показників лікування пацієнтів з псевдокістами підшлункової залози у закладах охорони здоров'я.

Наукова новизна досліджень.

Наукові положення, сформульовані в дисертації, будуються на науково-інформаційному пошуку щодо даної проблеми та клінічному дослідженні. В роботі є як оригінальні дослідження, які виконані вперше, так і розробки, в яких найшли подальший розвиток існуючі уявлення про патофізіологічні зсуви в організмі хворого на псевдокісти підшлункової залози. Здобувачем виділені нерозв'язані задачі, рішення яких склало наукову новизну дослідження. При цьому їх можна окреслити як положення теоретичного напрямку і положення, які безпосередньо торкаються практичної хірургії.

У фундаментальну науку слід зарахувати нові наукові дані морфологічних досліджень стінок псевдокіст підшлункової залози після лазерної вапоризації і вивчення процесів прогресуванні в них фібротичних процесів.

У практичну хірургію слід занести дослідження про можливості мініінвазивних технологій в поєднанні з лазерною вапоризацією при лікуванні хворих.

Оригінальні методики лазерної вапоризації та прогнозування виникнення ускладнень захищені патентами України.

Практичне значення роботи.

Проведене здобувачем дослідження розкриває механізми виникнення післяопераційних ускладнень при лікуванні хворих з псевдокістами підшлункової залози, а також пропонує патогенетичні способи боротьби з ускладненнями, тому дисертаційна робота має чимале практичне значення. Насамперед, це хірургічна тактика, що вимагає виконання адекватних хірургічних посібників у якості яких у більшості випадків виступають ендоскопічні малоінвазивні технології або керовані ультразвуком втручання.

Всі наведені практичні рекомендації доцільні для використання в практичній хірургії. Розроблені хірургічна тактика, технологічні параметри та окремі фрагменти оперативних втручань при псевдокістах підшлункової залози впроваджені в роботу хірургічних відділень КУОЗ «17 клінічна лікарня» (м. Харків).

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях та авторефераті.

За темою дисертації здобувачем опубліковано 12 наукових праць, з яких 4 у фахових виданнях, рекомендованих МОН України, 2 – у зарубіжних виданнях. Здобувач неодноразово виступав з доповідями на з'їздах хірургів, що підтверджується публікаціями абстрактів у виданнях країн СНД та дальнього зарубіжжя. Отримано 2 патента України на корисну модель.

На цій підставі витікає висновок про достатнє відображення в опублікованих наукових працях матеріалів дисертації.

Автореферат дисертації містить усі наведені в роботі основні положення, результати дослідження та висновки, тобто повною мірою відображає зміст і форму дисертаційного дослідження.

Переваги та недоліки роботи.

Актуальність дисертаційної роботи сумніву не викликає. Отримані результати вірогідні і важливі як в теоретичному, так і в практичному аспектах. Викладення висновків і практичних рекомендацій чітке і обґрунтоване. Дисертація оформлена за вимогами ДАК МОН України, написана літературною мовою, грамотно, легко сприймається при читанні. Автор вільно володіє матеріалом.

До недоліків слід віднести орфографічні помилки та невдалі вирази, що зустрічаються в роботі, але вони не носять принципового смислового значення і не погіршують наукову складову дослідження.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам, які пред'являються до наукового ступеня кандидита медичних наук.

Дисертаційна робота здобувача Набойченко Яніни Вікторівни "Мініінвазивне хірургічне лікування хворих на псевдокісти підшлункової залози з використанням способу лазерної вапоризації" уявляє собою самостійне клінічне дослідження, яке виконано під керівництвом доктора медичних наук, професора Р.С.Шевченко.

Дисертаційна робота має нове вирішення актуальної проблеми, яке дозволяє покращити безпосередні та віддалені результати лікування хворих на післянекротичні псевдокісти підшлункової залози. Наукова новизна полягає у вивченні патофізіологічних і морфологічних процесів під час формування псевдокісти і дії на її стінку лазерної вапоризації, пошуку на цьому тлі предикторів ускладнень і розробки випереджаючої хірургічної тактики з широким використанням мініінвазивних технологій.

Робота виконана на високому методологічному рівні з використанням сучасних методів досліджень, нових технологій, що застосовуються в Харківському національному медичному університеті. Клінічний матеріал

достатній для вирішення поставлених завдань і статистично оброблений. Щодо оформлення роботи зауважень немає.

Дисертаційна робота відповідає пункту 11 "Порядку присудження наукових ступенів", затвердженого постановами Кабінету міністрів України від 24.07.2013 року №567 та від 19.08.2015 року і може бути рекомендована для офіційного захисту в спеціалізованій вченій раді. Сукупність отриманих результатів дають право вважати здобувача гідним присвоєння наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – хірургія.

Головний науковий співробітник відділення
хірургії печінки та жовчовивідних шляхів
ДУ "ІЗНХ ім. В.Т.Зайцева НАМН України
Д.мед.н., с.н.с. О.В.Малоштан

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
УСТАНОВА "ІНСТИТУТ ЗАГАЛЬНОЇ ТА НЕВІДКЛАДНОЇ ХІРУРГІЇ ІМЕНІ В.Т. ЗАЙЦЕВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ" №02012154

Підпис д. мед. н. с. н. Малоштана О.В. засвідчую
Вчений секретар ДУ "ІЗНХ ім.В.Т.Зайцева НАМНУ"
Канд. біол. наук Пастернак О.В.